

Asia: VN/32728/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevasta lainsäädännöstä (jäljempänä ”windfall-vero”).

Kuntaliitolla ei ole huomauttamista asetuksen verotekniseen asiasisältöön. Kuntaliitto kuitenkin huomauttaa, että windfall-vero ei alenna sähkön hintaa vaan voi pahimmillaan jopa lisätä painetta hinnan nostamiseen. Sähkön hinnan nousua on tarkoitus kompensoida vuoden 2023 aikana erilaisilla kotitalouksien tukitoimilla (mm. määräaikainen tuloverotuksen sähkövähennys, määräaikainen sähkötuki pienituloisille kotitalouksille sekä sähköenergian arvonlisäveron määräaikainen alentaminen), mutta yhteisöjä sähkön hinnan nousu sopimusten uusimisen yhteydessä kuormittaa yhä laajemmin ensi vuonna. Kuntien, kuntaomisteisten yhtiöiden ja muiden yhteisöjen (yritykset, yhdistykset jne.) sähkökustannusten nousua ei ole ollut tarkoitus kompensoida tukitoimin, vaan tällä tietoa taloudellinen taakka kohdistuu niihin täysimääräisesti.

Samaan aikaan windfall-vero voi osaltaan vaikuttaa energialaitoksia omistavien kuntien osinkotulojen heikkenemiseen mahdollisesti niissäkin kunnissa, joiden omistamat energialaitokset eivät ole hyötynneet kohtuuttomasti pörssisähkön korkeasta hintatasosta. Kuntaliitto suosittelee tarkentamaan windfall-veron vaikutuksia julkisen sektorin talouteen.

Toisaalta sähkön markkinahinnan ja sähkön tuotantokustannusten ero on osoittanut sähkömarkkinamekanismin toimivan huonosti poikkeuksellisina aikoina. Pörssihinnan ja tuotantokustannusten välinen suuri ero antaa viitteitä jonkinlaisesta järjestelmän valuviasta, jota ei ole otettu huomioon suunnittelussa. Kehitys voi johtaa sähkökaupan siirtymistä yhä enemmän

pörssin ulkopuolelle kahdenvälisiin sopimuksiin. Kuntaliitto suosittelee kehittämään pörssihinnan muodostumismekanismeja nykyistä kohtuullisemman ja tosiasiallisiin tuotantokustannuksiin paremmin sidotun hintatason varmistamiseksi.

Peltola Vesa
Suomen Kuntaliitto ry.